Մասնաւոր եղբարներ 300 նեւսխէ վերիւլիոյ, սենէվի գըյմէթի, Խաթանպոլ իչին կէչէր ադէտ 250, վէ-ալթը պալըզը 125 ղրշ. վէ թիարաղա, ը հչին բօսթափ բարը տախի իչինտէ օլարագ, սենէվի գըյմէթի սաղ ադէտ 250, վէ ալթը պալըզը տախի 125 ղրշ. օլաճագ տըր։
Վէ պէհէր նեւսխէսի 40 փարալա սաթըլաճագ տըր։

Անանդուռի Էֆքեար

ՄԻԻՆԱՏԻ

ՈՒՄՈՒՐԸ ԲՕԼԻԹԻԳԸՅՅԷ ՎԷ ՄԷՎԱՏՏԸ ՍԱՅԻՐԷ

Լուսանցքի պէհէր սաթրը իչին պիրինճի սէֆտաա 3, իքինճի սէֆտաա 2, վէ իւչինճիւ վէ սայիր սէֆտալարը սա 1էր զրշ. սալնաճագ տըր։
Մէքթուպ վէ սայիրէ. Զէյ-օղլանտա 8օղլու-ֆօլտա 467 նեւմէրօլու փանէսէ ԼԷՎԱՆԹ ՀԷՐԱԼՏ թագիւ-նէօրնտէ, կարագեա 8 փանտսէան իսմինէ կրճտէրիկէ-մէք տըր։

ՏԷՕՐՏԻՆՃԻ ՍԷՆԻ ՝ ԿՐԱՂ ՃԷՄԱԶԻԼ ԱԽԸՐ Ը՝ 1869 ՕԳՈՍՏՈՍ 27 ՁԱՐՇԷՄԲԻ՝ ԱԼԵՔՍԱՆԴՐԱՆԿԱ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 8՝ ՆՈՒՄԷՐՕ 1013

ԻՍԹԱՆԲՈԼ 27 ՕԳՈՍՏՈՍ

ԽԱՐԻՃԻՑ

ԲԻԱՆՑԱ

Պիր գաչ կիւնտէն պէրի քօնսօլիտէր բէյտ՝ըբէյ տիւշմէքտէ օլտուղունտան, հէր քէս էնտիշէյ տիւշար օլմուշ տըր։

Մէյտանտա շիմոի պաշլըճա պիր գաչ մէսէլէ վարտը, պիրիսի, Ա.վսթրիա վէ Բրուսիա պէ յինտէ կէչէն քէ ադրա քավկասը, տիկ՝ըրի, Մըսըր մէսէլէսի, վէ իւչիւնճի, խաթիդրաղըն հալա պաշա չը-գամամասը։ Պու մէսէլէլր հէր քէսի տիւշիւնտիրմ՝քտէ իքէն Նաբօլ՝օնուն խասթալըղը տախի իւսթէ կէլտիկինտէ, թապիսթի իլէ, բիացա ամիշլիքէ լտի։

Լաքին պիղճէ զարար սատէճէ ֆուգարաեա օլաճագ տըր. դիրա պու խասթալըգտան իլէրուտէ գօրդուլան հալ նէ իսէ, իճրասը բէք տէ իհթիմալտէն կիպի կէօրիւնմէղ։

Վ.ադաա Ֆրանսատէ թուսթան շիմոի Նաբօլէոն տըր, վէ Նաբօլէոնուն Ֆրանսա իտարէսինտէն չէքիլմէ պուլունմասը հալը հալըրը աղ չօղ տիւշիւնտիրէպիլիր։

Լաքին ամէպա պու հալ օրալարա գատար վարապիլէր մի քի, Նաբօլէոն սիսիլէսինէն թաճտարլըղը թիհլիքէյէ տիւշար օլսուն։

Զօղլար, Նաբօլէոն էկ՝ը վէֆատ իտէր իսէ, ահալի բ՝էրիպլիք իլան իտէր շիւբհէսինտէ տիր՝ը։

Հ՝էր միլլէթտէ պիր գաչ ղըսմ՝ ահալի մէվճուտ պուլունմագտա տըր. պիրիսի ռուհպան, իքինճիսի մէմուրն, իւչիւնճիսի զ՝ինկինլէր, վէ տէօրտիւնճիսի ֆուգարա վէ սայրը։

Հանկը միլլէթտէ օլուր իսէ օլսուն, ֆուգարա եալընղ դալըպ, տիկ՝ը իւչ գըսմանտան պիրիսի եա իքիսի իլէ պիրլ՝էշմէմիշ օլուր իսէ, ալթիսթլիք սօգուգ հուտուտուն ւ թէճավուզ իտիպ, բէսմի տայրէլէրէ կիրէպիլմէսի դայէթ կիւճ տիր, մէկէր ֆուգարա դալպէն տիկ՝ը իւչ ղըսմա տարղըն օլմուշ օլսուն։

Իմտի Ֆրանսատա բ՝էրիպլիք թարաֆտարը պուլունան ղըսմ դանղիսի տիր, ֆուգարա՞ մը — պու ղըսմ պունտան ադտէմ վազ օլունան բիրիպլիքին պաղը ույղունտուզ մէմուրլարը եիւզիւնտէն թազէիգ օլմուշ օլտուղունտան բ՝էրիպլիք թարաֆկէրլէրի էքսէրիյէթ բէյտա իտէմէմիշլէր տիր։ Զ՝ինկինլէր մի — պունլարըն էֆքէարը Ֆրանսա իտարէսինի ինկիլթէրրա իտարէսինէ պէնզէթմէք օլուպ, ինկիլթէրրա թիւճճարլըղընա աշիքարէն հասէտ չէքմէքտէ տիրլ՝ը. պու իսէ հիւքիւմէթին պաշմէմուրու, պիր դաչ երլտա պիր տէյիշմէք եա գայրը հայսթ իւզրէ թախթատա օթուրմագլըգ ֆարգը իլէ հուսուլէ կէլմէյիպ, սէրպէսկիյէթտէ թէգատաիւմ իթմէքլէ օլապիլիր, եախսա չէօյլէ տէյէլիմ, պունլար պուլունան հիյէթի թէմէլինտէն երգրպ պիր եէնիսինի թէչքիլ իթմէք էֆքէարընտան զիեատէ, պուլունանը եօլունա գօմագ վէ ինկիլթէրրանընքինէ պէնզէթմէք իսթէրլիր։ — Ռուհպան կիրուհի՞ մի — պունու իյգահ իթմէյէ հիչ պիր հաճէթիմիզ եօգ տըր. դիրա պունլարըն տէօրթ եանտան գօլու գանատը գըրըլըպ, մէյտանտա քէնտիլէրէ տօսթ պիր Նաբօլէօն եա տահա տօղրուսու Իմբէրատօրիցասը դալմշ տըր։

Կ՝ըիտէ գալան գրամ մէմուրին ղըսմը տըր, լաքին տիւնեատա հանկը իտարէյէ պագսադ, մէմուրինճէ էն կիւճ իտարէ հէյեթի ըլբիւպլիք իտարէսի հէյեթի տիր. պունա գանմագ իչին սատէճէ շու սիւալիմիզ քեաֆի տիր, մէմուր օլան, հէր քիմ օլուր իսէ օլսուն պ՝ը էֆէնտիյ՞ մի խըտմէթ իթմէք իսթէր, եօխսա միլիօնլարճա էֆէնտիլէրէ մի, չիւբհէսիզ պիր էֆէնտիյէ խըտմէթ իթմէք իսթէյէճէք տիր. իմտի Ֆրանսատա պուլունան մէմուրին ղըսմը, հէր հանկը թարաֆա ալ՝ինսէք, իմբէրատօրլուղ հէյեթինի արզուլ՝յէճէք՝լ՝ի չիւբհէսիզ կիպի տիր։

Պունլարտան անանչը՝ըը քի, Ֆրանսատա վսգաա ըէրիւպլիք թարաֆրիկէրի վար տըր. լաքին բ՝էք ալլըգ տըրլար, եանի մէքթէպ շակիրտանը թազըմը տըր։

Պունլար իհթիմալ տըր, Նաբօլէոն վէֆատ իթտիկինտէ պիր աղ ղըմբլտանընլար, վէ աղ չօղ ալթ իւսթլիք օլսուն, հալ պու քի, պու ալթ իւսթլիք ահալէյէ սիրաէթ իտէճէ՞ք մի, օրասը նասըլ քի իյզահ ի՝յտիք չիւբհէլիճէ տիր։

Պունլարտան մատատա պիր միթալա տահա վար տըր քի, խաթըրտան չը գարմամալը՝լ՝ըգ. էհալի նէ գատար ղըշկրն օլսա, էսկիմ պու գըշկընլը-ղը թէօքին իտը, ումում էհալի օլ տ՝ըրէճէ, ադ մէպտէ սահիպի օլամագ քի, էօլիւ մէյտանտա իքէն, էօլէն էօլ-տիւ պիզ քէնտի իշիմիզէ պագալըմ տէյիպ, մէպտէ մուարադասընը էլէ ալ-սն, իլլա աղ չօղ էօլէնի աճըր, անըն իճրատաթլարընընն էյի բարչալարը պաշ-լար խաթրրա կ՝ըմէյ վէ ֆէնա թա-բաֆլարը, ինսան թապիսթընընն եանը-լըր օլտուղունա համ՝ օլունուր, պու տուլղու հէր ինսան օլանընն իւզէրինտէ մէվճուտ տուր. վէ էկ՝ը պազըլարտա պու տուլղու պիր աղ էքսիք տախի օլ-մուշ օլսա, ահալինին պունլարը թագ-պէհ իտէճէկի շիւբհէսիզ օլտուգտան մատատա, չօղ տէֆա էկէր վէֆատ ի-տէն իւզէրինտէ բէք չօղ հիւանիւ թէ-վէճճիւհիւ պուլունմասա տախի, տիկ՝ը ղըսմա քէօրլիւք օլմագ իչին հիւանիւ թէվէճճիւհ ալամէթլէրի իպրաղ իտէր։

Պու թապրի հալ՝ը՝, Նաբօլէոն սիլսիլէսի թարաֆկիրլ՝ըինէ աղ սէրմայէ տէյիլ տիր. պունլարա պիր ատ բուհ-պան թաղըմը իլավ օլունտուգտա, կ՝ըիտէ գալան ճիւղէյէթ նէվինտէն սայրլըը։

Պիղճէ վագտա պու կիւն ումումէն ֆօնտօլարը տիւշմէսի Նաբօլէոնուն խասթալըղը եիւզիւնտէն տիր. վէ իմ-բէրատօրիչանը իսթամպօլա կէլ՝էմէմ-սինէ տայիր կէկէն թէվաթուր, պու խասթալըղը պիր ազ աղրըլըղընա տէ-լալէթ տիր. հալ պու քի, նէթիճէսի ումուլտուղու գատար գօրգուլաճագ պիր շէյ տէյիլ տիր, պու ճիւմլէ տէ-տիյիմիզ նէթիճէ պիր աղ վազրթ կէչ-տիքտէն սօնրա թաստիգ օլապիլիր օլ-տուղունտան, վէ պու միւտտէթ զար-ֆընտա բէք չօգ շէյլեր ատօնէպիլէճէ-կինտէն, ֆօնտօ օյնատանլարրմզտան պու միւտտէթ զարֆընը սավուշտուրա-պիլ՝ճէք գուտարէթի օյմայան իչին, պիր միւտտէթ կ՝ըի չէքիլմէսի բէք ագրըլը-ըգ տըր։ Պունլար գաղանմագ խէյալի իլէ էլինտէքի ալրմայէյի թէհլիքէյէ վազ իթմէքտէն խէ, ադ դազանմագ, ֆագաթ գատիմ գաղանմագ իւմիւտի իլէ էլինտէքի ուֆաճըդ ալրմայէսինի էլ-ինտէ սագլատա պէլքի եիւզ պին գաթ քեարը՝լը չըգմըշ օլ՝ուրլար։

Պօրատան գուրթուլմագ իչին եա գուվվէթլի կէմիյէ պինմիշ օլմալը՝ վէ եախսա լիմանա չէքիլմէլի։

ԻՄԲԷՐԱԹՕՐ ՆԱԲՕԼԷՈՆՈՒՆ ՕՐՀՀԷԹԻ

Ա.լաֆրանկա օգոստոս 27 թարիխի իլէ Բարիսատէն իրսալ գըրլընմըշ օլան պիր մէքթուպտէ շու վէճհ իլէ օգունմուշ տուր։

Հիւքիւմէթ ուսուլինտէ եէնի պիր շէյ իսթալ իտիլմէսինի արզուլէմէյէն պաղը իսլահաթճըլար իմբէրատօրուն մէսուլօմասընը ասլա իսթէմէզլ՝ը՝, իմբէ-րատօրնասըլ մէսուլ օլմասը՝ն, իչլիէ սանա էօյլ՝ պիր ատամ քի «սիսթիք» թապիր օլունան պիր՝նէվ տամլա իլլէթինէ միւպ-թէլա օլուր օմաղ՝, պիւթիւն Բարիզ (ունուլթմուշ պիւթիւն տիւնեա տէմէյէ) ալթ իսթ օլուր։ Իմբէրատօր Նաբօլէ-ոն ազանըդ նամիզաճ օլտուգտա պօր-սատա հիւքմ իտէն ալթիսթլիք, միւշարիէյէ հազրէթլէրի իւզ՝ըինտէ նէ տ՝ըէճէ մէսուլէյէթ պուլունտուղունա պէօյիւք պիր իսպաթ տըր։ Էն ուֆագ պիր իրատ սահիպի, Ռիվօլի սօգաղընտա պուլունան ատի գումայնը եէլ աղ-ըրսընա միւպթէլա օլտապիլիր վէ իսթէր իսէ տէ եաթաղա տա կ՝ըէպիլիր, հաքէ-զա տէօրթ թարաֆընը իլսա շէյ՝լ՝ըի իլէ դուշաթապիլիր վէ պունու իչինտէ կ՝ըէք ֆամիլեասը վէ միւշթէրիլ՝ըի ասլա պիր գօրգուեա զահիպ օլմաղլար. լաքին իմբէրատօր իչին պէօյլէ տէյիլ տիր, աղաճըդ նամիզաճ օլսա, ֆէնա մա-նէպարը վէրիլիր. հէմէն էօլիւր թէհլի-քէսինտէ պուլունմագտա տըր զանն օ-լունուր, պունու իչին միւշարիէյէ հազ-ըէթլ՝ըի իսասթալըղընը կէղէմէյէ մէճ-պուր օլմուշ տուր, էկէր թէսատիւֆ պու եա, խասթալըղը հատտէն զիեա-տէ ուզանը՝ը իսէ, հէր քէսին ղ՝ինինինի պիր գօրգու տուր իհաթա իտէր։

Տիւնքի կիւն գօրստա իմբէրատօր Նաբօլէոն հազրէթլէրինին սըհհէթի հագգընտա կէղէն թէվաթուրլար գի-եատէսի իլէ միւպալաղալը իտիլէր. ի-չին տօղրուսունու սէօյլէմէք իչին իմ-բէրատօրուն սրհհէթի հալինտէ պիր է-յիլիք միւշահէտէ օլունմամըշ իսէտէ, խասթալըղընտա աղըրլաշմամըշ տըր։ Եէլ աղրըսը ուզուն սիւրէր, լաքին գօրգու վէրիճի պիր խասթալըգ իլէրի կէթիրմէզ։ Իւչիւնճիւ Նաբօլէոն հազ-ըէթլէրի զիեատէ աղրը վէրիճի նէ թէ-քիմ թէհլիքէլի օլան պու թարզ իլլէ-թէ զայէթ միւպթէլա տըր. միւշարիէյէ հազրէթլէրի, հէքիմ՝լ՝ըին նասիհաթ-ըընը տինէմէզ, նէմլագ եէրլ՝ըրտէ կէ-զինիր, եէեէճէյինէ իչ՝էճէյինէ ասլա տիգգաթ իթմէզ։ Տէօրթ թարաֆը բարք թապիր օլունան պաղչէլէրլէ զու-շատրըմըշ սարայլար հէման հէր վազրթ նէմլագ տըրլար։

Միւշարիէյէ հազրէթլէրինին էքսէր տէֆա կէզտիկի աղաճ՝ըդ վէ նէզարէթ-սիզ եօլլարտա եէրտէն վէ աղաճ՝ըրտան նէմ հասրլ օլուր։ Իմբէրատօր Նաբօ-լէոն հազրէթլէրի հէր վազրթ Սէն Գը-լու, Գամբիէնը վէ Ֆանթէնբլո սարայ-լարընտա պուլունտուղու վազրթ քէյ-ֆինի պօղմուշ տուր։

Պունտան պիր գաչ սէնէ ադտէմ իչիւնճիւ Նաբօլէոն հազրէթլէրի, սա-ուգ սուեա կէրէք իտի վէ պունտան չօգ ֆայիտէ կ՝էօրմիւշ տուր։ Ֆէլէօրի նամ մէշհուր թապիպ, միւշարիէյէ հազ-ըէթլ՝ըինէ տուշ (ֆիքէ՝լի սուգ սու համամը) ալտըրըր իտի։ Սէն Գլու սէրայընտա թէքմիլ տուշ ալէաթլարը վազ օլունմուշ, վէ իմբ՝էրատօր հազ-ըէթլ՝ըի հէր սապահ տուշ ալըր իտի։ Սէզ վազրթտան տուշուն ֆայիտէսինի կէօրտիւ, շէօյլէ քի իշտահը աչըլըը վէ եէլ աղրըսը տէֆ օլտու։ Լաքին հ՝ը կիւն պ՝էօյլէ տուշ ալմասը իլէ վազրթ զայպ իթմէքտէ իտի. եէլ աղրըսը տէֆ օլտուգտա, մէրգում տօքթօր Ֆլ՝օրի-եէ եօլ վէրտի վէ տուշ ալմատան տա վազ կէչտի։ Էկ՝ը պունա տէվամ իթ-միշ օլա իտի, իլլէթի պիր տահա մէյ-տանա չըգմազ իտի։ Զօղլար պու եէլ աղրըսընը՝ն չիտտէթլի սօեունան թու-թուլմուշլար վէ պանեօեա կիր՝ըէք վէ տուշ աղարագ քեամիլէն չիֆափէզիր օլ-մուշլար տըր։ Մագոէտիմ տուշուն մէն-ֆաաթլարընտան պահա իթմէք տէյիլ տիր, լաքին զանընմամա, Նաբօլէօ-նա քէնտի հիւքիւմէթինի գավի էսաս իւզէրինէ վազ իթմէք իչին լազըմ կէ-լէն թարիգի վէրտիքտէն սօնրա, սրհ-հէթ ու աֆիյէթինի պօղմամագ իչին լազըմ կէլէն թարիգի տախի կէօթէր-սէք ֆէնա օլմազ։

ՏԱԽԻԼԻՑԷ

Սէօյլէնտիկինէ նէզարէն, Լօրտ Հ.օ-պարթ Պանք Օթօմանընն պաշ տիրէք-թօրլուգ մէմուրիյէթինտէն իսթիֆա իյլէ-միշ տիր։

—Թարապուլուսու Ղարպ վալիսի Ս.ալի Ռիզա փաշա հազրէթլէրի ճումա իրթէսի կիւնիւ մէզունէն Տէր սատատ-թէ վասլ օլմուշ տուր։

—Մըսրտան ալընան մախաուա թէ-լէկրաֆլարը մանէլինէ նէզարէն, խը-տիվ հազրէթլէրի իսթանպօլտա վազը օլաճագ եօլճուլուղունու պիր հաֆթա

թէէխիր խլէմիշ օլտուղունտան, հոկտեմբեր 15ինէ տօղրու Տ'ր սատատէթէ վասլը օլաճագ տըր։

—Սիւրէյէա վալիսի Բաշիա փաշա հաղրէթլէրի սօն տէֆա օլարագ կէչէն ճումա իրթէսի կիւնիւ Հուզուրի Շահանէյէ չըգմագ չէրիֆինէ նայիլ օլմուշ տուր։ Միւշարիէյէ փաշա հաղրէթլէրի էօնիւմիզտէքի բէնճէմպէ կիւնիւ մահէլլի մէմուրիյէթինէ կիմէք իւզրէ եօլա չըգաճագ տըր։

—Կէչէն ճիւմա կիւնիւ Օրթաքէյ բիշիկեահրնտա տէնիզտէն պիր ինսան լաշէսի չըգմըշ իսէ տէ, վիճուտինէն պաղը մահէլլէրի տաղըմըշ օլտուղունտան, քիմ վէ նէ միլլէթտէն օլտուղու անլաշրլամամըշ տըր։

—Պէյօղլունտա Մաճար ճիվարընտա սիւթճիւլիւք իթմէքտէ օլան Գոսթի, վէ ըէֆիքի չէյթան Մէրճան, վէ սապըգալը Ֆիլիպ նամուն քիմէնէլէր, չէնտ կիւնագտէմ կիճէ զիեատէճէ սերհօշ օլարագ, Սիմիթճի սօգաղը ճիվարընտա կէզմէքտէ իքէն, հէր նասըլ իսէ պէյնլէրինտէ պիր մուարաղա վուգու պուլմադին։ Մէրճան իլէ Ֆիլիպ էլլէրինտէքի սօքա իլէ Գոսթիյի չէտտէն տարպ, վէ պաշընը զիեատէճէ հէր իլէ, սօգաղ օրթասընտա տուչիւրմիշլէր, վէ քէնտիլէր ֆիրսաթ իթմիշլէր։ Վէ օլ ճիվարտէ կէզմէքտէ օլան գօլ թարաֆընտան, մէրգումուն գանլար լէշինտէ եաթտըղը կէօրիւլմիւշ, վէ Պէյօղլու միւթէսարրըֆլըղընա խասիր վէրիլէրէք, տէրհալ ճէրրահ Աւտաքէլ էֆէնտի իրսալիյէ։ Լմիր թէտավխինէ հիմմէթ խրիմիշ իսէ տէ, մէրկումուն գաֆասը քէսմիյի գըրըլարագ, գուլագլարընտան գան կէլմէքտէ օլտուղունտան, եաշամասընտան գաթի, իւմիտ խրիստիկի հալտէ, Ֆրանսըզ խասթախանէսինէ կէօնտէրիլմիշ տիր։

— Պու կիւնէ տէք Զաթը հաղրէթի Շահանէյէ, եալընըզ ճիւմա կիւնլէրի ճամիյի թէշրիֆ պուեուրտուղու վագըթ արզուհալ թագտիմ իթմէք ատէթտէն օլտուղու մալիւմտիր։ Լէվանթ Թայմիտա օղունտուղունա նէզարէն, Զաթը հաղրէթի Շահանէ, հէր քէս հէր կիւն իսթէտիկի սահաթտա արզուհալինի պըրագաբն իչին Պէշիկթաշ սարայը Հիւմայունուն պէօյիւք դավուսու եանընտա պիր սանտըղճա վաղ իահլմէսինի էմր իլէմիշ տիր։ Պիր նէֆէր եավէրիհարպ վէ պիր տէ զապթիյէ օֆիչեալը արզուհալլարը Զաթը հաղրէթի Շահանէյէ խագտիմ իտէճէքլէր տիր։

ԻԼԱՆ

Նէյնէտ դէ էէ գէթ
Նէյնէտ գէշ դէ օէթ սամ

Էրէկլի մատէնի հիւմայունու իչին պալատտէ մուհարրէր իւշ մըգատար արբա վէ սաման միւպաեա օլունաճաղընտան, վիրէճէք թիւճճարըն իսթիտա Պահրէյէ իտարէ գօմիթէսինէ կէլիպ, Նասըլ մուգավէլէ իլէ ալընաճաղընը անլարգատան վէ նիւմունէլէրինի կէօրտիքտէն սօնրա, կէլճէք բումի իլուլուն բազար իրթէսի կիւնիւ սաաթ սէքիզէ գատար սօն ֆիեատընը միւհիւրլիւ վէ իմդալը մէքթուպ իլէ գօմիթէյէ պիլտիրիպ, մէքթուպտան վէիսուլինի միւպարէյէն իլմու իսպէր ալմըշլարը զըմբնտա իլանը քէյֆիյէթ օլունուր, վէ ֆիեատընըն գապուլ վագթի կէլտիքտէն սօնրա ֆիեատ մէքթուպտա կէօնտէրիլիր իսէ, միւտաէթի մահտուտէսինին կիւզէրանը սէպէպիյլէ, միւթէպէր թուրթուլմահարագ, կէրի վէրիլճէկի տախի իսթաբ ղըլընը։

1285 ազրաթտա 26
1286 ճէմազիլ ախիր 1

Մէքթէպի Սուլթանի թարաֆընտան կէօնտէրիլմիշ, վէ տէրճի թալէպ օլունմուշ օլան շու սաթիտէքի իլանը պէյան իտէրիզ։

«Մէքթէպի շահանէի Սուլթանի իտարէսի թարաֆընտան, մէզքիւր մէքթէպտէ էվլատը պուլունան ֆամիլեալարա եխթար ղըլընը քի, չակիրտան, թաթիլ խիթամընտա սընը սընը չուսաթիտէքի նիզամ իւզրէ գապուլ օլունաճագ տըր։

«Պիրճի վէ իքինճի սընը չակիրտանը, ալաֆրանկա սեպտեմբեր 13տէ բազար իրթէսի կիւնիւ, վէ իւչիւնճիւ, վէ տէօրտիւնճիւ, վէ պէշինճի սընը չակիրտանը տախի, ֆ'ըտասը սալը կիւնիւ գապուլ օլունաճագլար տըր։

«Պազը ֆամիլեալար թարաֆընտան թագտիմ ղըլընըպտա, հէնուզ մէզքիւր սընը չակիրտան տէրսէ տախիլ օլմամըշ պուլունան չակիրտան տախի, սեպտեմբեր 15տէ չարշէնպիհ կիւնիւ գապուլ օլունաճագ տըր։

Իսէնտ դէրէ
ՄՈՒՍԹԱ Ա

ԹԷԼԷԳՐԱՖԻԿ

Մանչեսթր «Խոսոս» Բէլճիքա։

(Հ. Ռ. Ռ.)

ՖՐԱՆՍԱ

ԻՍԹԵՓԱԹՕՐ ՆԱԲՕԼԵՈՆՈՒՆ ՍԸՀՀԷԹԻ

Բրչիս 6 սեպտեմբեր

Լա Բաթրի գազէթասը տէր քի, Իմբրաթօր հաղրէթլէրինին խասթալը-ղը կիւն պէ կիւն էյի օլմագտա տըր։ Իմբրաթօր հաղրէթլէրի պու սապահ պաղչէտէ կէզմիշ տիր։

Բիւպլիք դազէթասը տէր քի, պու կիւն Իմբրաթօր հաղրէթլէրի պիր չօք զէվաթը հուզուրունա գապուլ իմմիշ տիր։

Բէսմի դազէթա տէր քի, Իմբրաթօր Նաբօլէոնուն սընհէթի հագդընտա Պօրտատա կէզէն գօրգու վէրիճի թէվաթուրլար պի էսաս տըրըլար վէ պու թէվաթուրլար կէօրիւնիւր քի, էճնէպի գօնսօլիտաճիլէրին իչի տիր։

Ժուրնալ դազէթասընն գավիէն պիլտիրտիկինէ նէզարէն, Իմբրաթօր հաղրէթլէրի հէր կիւն եաթագտան դալընը, ֆ'ըմանլարը իմդալամագտա, վէ ատէթի վէճհէ իւզրէ իշլէրին ըույէթ ու թէսվիյէսինէ պագմագտա տըր։ Նէլ ազրը-սը ուզանմագտա տըր, լաքին սընհէթի հագդընտա ասլա էնտիշէ իտիլմէմիշտիր։

Բրչիս 7 սեպտեմբեր

Տախիլիյէ նազըրը տիւն տախշամ էեատէթլէրտէ պուլունան քեաֆի'յի վալիլէրէ թէլեկրաֆ քէշիտէ իյէ յէր'քի պօրտատա ֆօնսօլարը տիւշմէսի։ Ալմանեատան ալընան մալիյէճէ հավատիսլը վէ իմբրաթօրուն սընհէթի հագդընտա շուեու պուլան եալան եանլըշ թէվաթուրլարտան իլ'ըի կէլմիշ օլտուղունու պիլտիրմիշ տիր։

Մ. Պ'նէտէթի, ըրնս կօրչաքօֆ վէ Բրէնս Սօմ'տիւն տախշամ Բարիսէ վասլը օլտուլար։

ՖՐԱՆՍԱ

Բրչիս 6 սեպտեմբեր

Պու կիւն Սէնտթօ մէճլիսինտէ ուզուն պիր միւճատէլէտէն սօնրա, թէպրիգնամէնին եէնիտէն իպգասընը մաթլուպ իտէն թատիլսիզ բէտտա օլունմուշ, վէ լայիհանըն Շինճի պէնտինտէն 12 պէնտինէ գատար դապուլ օլունմուշ տուր։ Պատէհու թէքմիլ լայիհա 3 գուրարտա գարշը 134 գուրա իլէ գապուլ օլունմուշ տուր։ Օլ վագթ Սէնատթօ մէճլիսի գարանտը վէ չօգլար «եաշասըն Իմբրաթօր» պաղրըշտըլար։

ՈՒԼԱՀ ՊՈՒՂՏԱՆ

Պուտրեշ 7 սեպտեմբեր

Բրէնս Շարլը հաղրէթլէրի, սարաէրն Մարէշալը Մ. Ֆիլիպէսքօ պրապէրինտէ օլտուղու հալտէ, պու կիւն Կիրժէվօ եէնի չըմէն տը ֆ'ըրի իլէ եօլա չըգտը։ Միւշարիէյէ հաղրէթլէրի, Պաղիաշտա վարօրա բագիսլէն, էօնիւմիզտէքի ճումա իրթէսի կիւնիւ Վիէնատա վասլը օլաճագ տըր։

ՖՕՆՏՕ ՖԻԵԱԹԼԱՐԸ

Բրչիս 7 սեպտեմբեր։

Ֆրանսըզ ֆօնտօսու, այրլտը	70 20
» » գարանտը	70 50
Իթալիան ֆօնտօսու այրլտը	51,75
» » գարանտը	52,25
Օսմանլը իսթիգ· գաբ·	327
Էսհամը ումու միյէ այրլ·	41.30
« « գարանտը	41,70
Պօրսա գավի գարանտը	
Գրէտի Ժէնէրալ Օթոման	505

ԷՍԱՄԸ ՈՒՄՈՒՄԻՑԷ ԳԱԼԱԹԱ ԲԱԶԱՌԸ

Պու կիւն տախի պօրսատա իշ օլմամըշ տըր։

ԱԶԳԱՑԻՆ

Համագումար կրօնական ժողովուն Բաթրիարգլիգ իշին հաղրըլատըղը յուցակ շու սաթիտէքի սուրէթտէ նէյշը իտիլմիշ տիր։

			քուէ
Յարութիւն	Արք	Կարնոյ	32
Արիստակէս	»	Հրաժ· Տելապահ	24
Յովհաննէս	»	Սեթեան	24
Իսահակ	»	Սրուսաղիմայ	21
Թադէոս	»	Թէքիրտաղի	19
Սիմոն	»	Երուսաղիմայ	18
Մեսրոպ	»	Տրապիզոնի	17
Կարապետ	»	Կեսարացի	15
Արիստակէս	»	Գաղատիոյ	14
Մկրտիչ	»	Խրիմեան	11
Խորէն	»	Նարպէյ	11
Պօղոս	»	Զմիւռնիոյ	11
Բարթողիմէոս	»	Պրուսայի	11
Մկրտիչ	»	Մարաշի	11
Աբրահամ	»	Եոսպինդարանի	11
Պետրոս	»	Վեհապետական	11
Յովհաննէս	»	Կապուտիկեան	9
Յովհաննէս	»	Ռշտունի	9
Յակոբ	»	Թօփուզիան	9
Յակոբ	»	Երուսաղիմայ	9
Գրիգոր	»	Էտիրնէի	8
Մկրտիչ	»	Տիգրանեան	8
Երեմիա	»	Սեբաստիոյ	6
Նիկողայոս	»	Իզմիտի	6
Գրիգոր	»	Երզնկայի	6
Յովսէփ	»	Կուտինայու	4

— Բաղաք իրթէսի կիւնիւ չըգարը-լան փունչտա, Մանղումէեի դաբաթ-տրրմագ նէյէթիյէ, պաղըլարը պիր մահզէր իմզալամթարրմագտա օլմասընը իչիսիլտիկի եազըմըշ իտի, տիւնքի փունչտա տախի, մէզքիւր հավատիսին եանլըշ օլուպ, ֆագաթ սահիհ օլարագ քիրք քիշինին Մանղումէեի գարշը պիրլիշմէյի, վէ էլլէրինտէն կ'լտիկի գատար, մէզքիւր ղազէթաեր օգուեանլարըն սաեբսընին էքսիլմէսինէ, վէ իգթիզա իթթիֆակի հալտէ եաղաղը պազը շէյլրին ճէրհինէ չալըշաճագ լարը օգունմուշտուր։

Պիղ Փունչուն իշիթտիկի էվվէլքի հավատիսէ ճէվապ վիրմէքլիյի ճայիղ կէօրմէմիշ իտիք, չիւնքի մահզէր իլէ զազէթա գաբաթարրմագլըղա չըղըշըլմանընն, նէ բատատէլէրէ պուտալալըդ վէ վատրըդ օլտուղուն պիլիր իտիք. տիւնքի հավատիսէ Կէրինճէ սէօյլէրիղքի Մանղումէմիզի օգուեանլարըն սայրը էքսիլմէսի իչին, էկէր սահիհէն չալըշըրլար իսէ, թէշէքքիւր իտիրիզ, զիրա, մէսէլի մէշհուր տուր, հուշտ, պուշտ սիմէք տիր. վէ պազը եազարդլարրմազըն ճէրհինէ չըգրշաճագլարընտա մէտհ ու սէնա իտէրիզ, ֆիրա վատատիթիւն օլմաեարագ իլա մ'ըտիլիք տիմէքտիր։

—Իշիթտիկիմիզ նէզարէն, Մայր եկեղեցի մէքթէպի զայէթ նիզամընը պիր հալտէ իմէշ։ Շէյլէ քի թիւրքճէ տէրս վ'ըն խօճա տէրսլէրինէ ասլա լսելը վ'ճհ իւզրէ տէվամ իթմէմ'քտէ, հաքդա թուաբանութիւն տէրս վիրէն հօճա պիրինճի սընը չակիրտանը տէրս'ըինէ ասլա տիգգատ իթմէմ'քտէ վ' հայկաբանութիւն տէրս վիրէն բարաս, մէքթէպին զանուենամէսի ահքեամընճա սապահը սաաթ 2 սինտ մէքթէպտէ պուլունմասը իգթիզա իտիր իքէն, սաաթ իւչ պուչուգ վէ պազն 4 տէ կէլմէքտէ, վէ թապեաթէյէ պազը տէրսլէր կ'ըի գալմագտա իմիշ։

Ֆրանսըզճա խօճա վէ Հայկաբանութիւնուն իքինճի սընը չակիրտանը տէրսլէրինէ պագան Մ. Ոկանը մէմուրիյէթինի պիլա ըզուսուր իճրա իթմէքտէ օլտուղունու տախի պէեան իթմէքլիյի վազիֆէյէն ատա իտէրիզ։

Պալեատէ պէյան օլունան նիզամ սըղլըգլարը էօնիւնիւ ալմագ Մայր եկեղեցի թաղական իսրհուրդունուն վազիֆէի մուգատատէսինտէն տիր։

— Բիւրքճեան տպարանը միլլէթիմիզին տպարանլարընտան պիրինճիսի տէյի պիլիր իտիք վէ հալէա պիլմէքտէյիզ։ Չէյլէ քի, էկէր պիր ֆամագիրք եա Մաշտոց վէ պունա պէնզէր կղերական քիթապլարը թապ օլունմասը լազըմ կէլսէ, մէզքիւր տպարանտա պասըլմասը ճայիզ կէօրիւլմէյէնտէ չիւրհէ եօգ տուր։

Իմտի Մամուլուն իգրարընճա մէզքիւր տպարանտան պազէն էօյլէ եանլըշլըղլար չըգմագտա տրր քի, էկէր սահիհէն գուսուր տպարանտա իսէ, իթթիպարընա խալէլ կէլճէ'կինտէն, պունուն էօնիւ աբընմասընը ճահիզանէ իխթար իտէրիզ։

Մէսէլա իշթէ չու ճիւմլէ «Մամուլը օրչտի որ ը» իւրովսանն կոշխատի» պու ճիւմլէնին ը»ընը հիչ եէրի վէ մանէասը եօգ տուր։ չիւնքի «իւրովսանը» լուղէթի ասլա «ըստնախդիր ալամաղ օլուպ, վէ դազէթաճընըղա չըղըշան Մամուլուն մուհարրիրի կիպի պիր զաթը, պիր լիսանը պու կիպի ճիհէթլէրինի պիլմէտէն օլամաեաճաղընտան, պիղ ումարըզ քի պու՝ սատէճ պիր պասմա զաղեաթը տըր։ Ս.ԼԱՀ վ'ըէ իտի տէ էօյլէ օլայըտը։

ԱԶԳ· ԵՐԵՍՓՈԽԱՆՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՕՐԻՆԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

Բ

Խնդիր մը եւ բաւական տարածեալ խընդիր մը կայ թէ՝ նախ ոտնմանադրապէս երեսփոխանութիւն մը կազմուի, կրօնական եւ քաղաքական ժողովներն ընտրուին եւ ապա պատրիարքն ընտրուի։

Այս խնդիրը ինչպէս ըսինք, աւելի նախորդ փորձ մ'առաջ եկած է, քանի՝ օրինաւորութեան փափաքէ, եւ կամ երկուքն ալ միացած է։

Առանց սկզբունքի սա ու նա կողմ տատանիլ եւ չարեաց դարման խնդրելը՝ մարդը աւելի չարիքներու եւ անլուծանելի ծայրերու կը տանի քանի՝ ուղուած դարմանին։ Բաղդը երբեմն հրաչքներ կը գործէ, ատոր ըսելիք մը չունինք, բայց այս երբեմնակի յաջողութիւնը սկզբունքի յաջողութիւնը չի կրնար գերազանցել։

Խօսքի սկսելէ առաջ պէտք է որ՝ ամէն մաս գոնէ մէկ կէտի մը վրայ միացած ըլլան, որպէս զի այդ կէտին հետեւանքներուն վրայ վիճաբանութիւնը չարուն։ Այս նախնական կէտը չի հաստատած որ եւ է վիճաբանութիւն առանց վախճանի կը մնայ։

Անցեալ փորձը այքերնուս առջեւ բերենք նախ, որովհետեւ այն է ըստ մեզ այսօր ապագային մէջ կգուշանալու հարկաւոր դառուած կէտը եւ որու հետեւանքներէն ազատելու համար է որ՝ սա ու ան խնդիրը մէջ կը բերուի։ Ասոր ապացոյցներս սա է որ՝ յուլիս 30ի ընդհանուր ժողովը չի գումարուած, երբ Բ. Դոնէն առ Պատրիարքարան «ՄԷՎԱՃՈՒՏ ԷԼԱՆ ՆԷՂԱՇՄԱՐ ԱՆՏԵՍԸՆԵՍ ԷՐԷ ԲՈՒՐԷԼ ԷՆՊԷԼԻՆԸ» տողերը պարունակող հրամանագիրն եկաւ. ոչ ոք մեծ-սաս բառին իմաստովը «Ներկայ երեսփոխանութիւնը հեղինակութիւն չունի պատրիարքի ընտրութեան» չըսաւ, եւ եթէ արդի օրինաւորութեան փափաքը այն ատեն ազգին մէջ կենդանի եւած ըլլար, տարակոյս չիկայ որ՝ գոնէ մէկ ձայն մը պիտի առաջնորդ կանգնէր ազգին կենդանի փափաքին, ու պիտի ըսէր «Արդի երեսփոխանութիւնը իր արդի կազմութեամբը ըստ սահմանադրութեան չունի պատրիարք ընտրելու ձեռնհասութիւնը» ուրեմն ազ-

գին արդի փափաքը որ հինուց 'ի վեր թէ-պէտ իբրեւ փափաք կար, բայց հիմայ է որ անմիջական գործադրութիւնը կուգուի, անտարակոյս 20/25 օրուան մէջ յուզուած խընդիրէ մը ծագում առած է, այս ալ եթէ դիրէ մը ծագում առած է, այս ալ եթէ ամփոփենք վերացական կերպով յայտնի կը տեսնուի որ՝ ինդրոյն ոգին սա է, այսինքն ազգը պատրիարքի ընտրութեան մէջ կամք կամ ձայն ունենալ կուզէ եւ կը փորձէ ունենալ յայտնի նշաններով՝ իսկ արդի սահմանադրութիւնը մասնաւոր օրէնքով մը ասանկ ձայն մը չիտար ժողովրդին եւ երեսփոխանաց կը թողու դատել ազգային շահը ըստ իրենց խղճին։ Միայն կըսէ որ՝ պատրիարք բլլալու անձը ազգին վարձատրութիւնը արժանի մէկն բլլալու է, բայց ազգին վրա տաւորութիւնը գրաւած ընտրելիներ դանալու եղանակը դարձեալ մասնաւոր օրէնքով մը կարգի չէ դրած. հետեւարար, եթէ մէկը միւսը եւ կամ խումբ մը մարդիկ ընտրելին վրայ անվստահութիւն յայտնեն, ապըստամբական կամ ապօրինաւոր ցոյցեր ըրած բլլալու ամբաստանութեանը տակ կիյնան»։

Ահաւասիկ ինդիրը իր բուն կերպարանքովը այս էր սակից առաջ, այս է նաեւ հիմայ, եւ այս պիտի բլլայ գուցէ քանի որ արդի սահմանադրութեան չրջանին մէջ գտնուինք։

Բայց ենթադրենք որ այս չէ, այլ բուն իսկ օրինաւորութեան գործադրութեանը փափաքն է։

Արդ՝ ինչպէս ըսինք թէ վիճաբանելու համար նախնական կէտի մը վրայ նախ համաձայնած բլլալու ենք, օրինակի համար թրուաբանական ինդիր մը լուծելու համար մինչեւ գումարի, հանուի, բազմապատկութեան եւ բաժանման կանոններուն ճըշմարտութիւնը ամէն կողմէն հաստատուած չբլլայ, այդ թուաբանական ինդիրը չի լուծուիր. այսպէս ալ ուրեմն նախ արդի սահմանադրութեան վրայ իբրեւ նախնական կէտ համաձայնած բլլալու ենք, որ առով ներկայ ինդիրը լուծենք։

Մենք ասոր իբրեւ նախնական կէտ կամ ինդրոյն հիմ ընդունուելու մասին առանց դժուարութիւն մը հանելու, զմեզ համաձայնած կենթադրենք ու կրսենք, այդ սահմանադրութեան համեմատ, բոլոր Պոլսեցի ընտրողք տարեկան գոնէ 75 դուրուշ տուրքերնին քանի տարուան որ դիպուած է վճարելու պարտական են նորէն ընտրողաց ցանկեր շինուելու է եւ ասոր համար նախ բոլոր ապօրինի թաղականք լուծուելու եւ տեղերնին ուրիշներն ընտրուելու են, որպէս զի Պոլսոյ երեսփոխանաց ընտրութիւնն ալ անանցմով ակսուի. արդի գաւառական թաղխորհուրդք, կրօնական ու քաղաքական ու ընդհանուր ժողովները լուծուելու եւ տեղերնին սահմանադրական նորերն ընտրուելու են եւ ասոնք կեդրոնական երեսփոխանին ընտրելով Պոլիս դրկելու են եւ ապա Պատրիարքը ասոնցմով ընտրուելու է, եւ եթէ այս միջոցներուն՝ օրինակի համար գժբաղդաբար կաթուղիկոսնիս ալ վախճանի եւ Ս. Սիւնհոդէն մեզ կաթողիկոսական ընտրութեան հրաւէր գալու բլլայ, պատասխանելու ենք թէ՝ հիմակու հիմայ կաթուղիկոսական տեղապահի քուէ կուտանք մեք մինչեւ որ օրինաւոր կեդրոնական ընդհանուր ժողովնիս կազմուի։

Եթէ կուզենք յարգել օրինաւորութիւնը, անտարակոյս այսպէս ընելու ենք. թէ եւ չափազանց խստութիւն՝ բայց այս է արդի օրինաւորութիւնը։

Ակից առաջ ըսած էինք թէ Ազգը օրէնքն համար ճոռ է, այլ օրէնքը ազգին համար. ահաւասիկ տեսանք վերը արդի օրէնքին դժուարութիւնները. ուրեմն ի՞նչ ընել պէտք կըլլայ հիմայ, ազգին վնասել թէ արդի օրէնքէն չեղիլ. այս որոշումը ազգին կը մընայ ընել, կուզէ իր վնասն ընտրէ. կուզէ իր շահը, այդ մեր դիտաւորեալ բանը չէ, բայց միայն իբրեւ անհատական կարծիք մեք կուզենք որ՝ ազգը չի վնասէ, իսկ եթէ մեծ մասը մեր հակառակ կողմն բլլայ, մեզ կը մնայ միայն մեծ մասին առջեւ ժամանակի մը համար խոնարհիլ։

Ինչ եւ իցէ ձգենք այս կէտը որ ուրիշները մեզմէ աւելի լուսաբանեն։

Մեք վերն ըսինք որ՝ այս ինդիրը անոր համար հանուած է, որ ազգը Պատրիարքի ընտրութեան մէջ ձայն եւ կամք ունենայ. եւ երեսփոխանք կարող չբլլան ասոր դիմադրելու, ասոր հասնելու համար է որ՝ նոր երեսփոխաններու վրայ դնել կուզեն յոյսերնին։

1869ի սկիզբէն հաշուելով մինչեւ այսօր ազգը երկու ցոյցք ըրաւ. մէկը քիչ մը մեծ միւսը քիչ մը պզտիկ. այսինքն երկու Պատրիարքի դէմ դժգոհութիւն յայտնեց ու հրաժարականին ուզեց. առաջնոյն մէջ մեծ մաս մը, երկրորդին մէջ փոքր մաս մը (երկու ցոյցքին մէջ ալ անտարբերները եւ ձայն չի հանողները հաշուի դնելու պարտաւոր չենք) այս երկու ցոյցքերուն մէջ հանրագրութիւններ եղան «ԷՆ-ՈՒԷԼի կողմէն իսկ ԿՈՒԷՆԻ կողմէն հանրագրութիւն չի կար (Իգնատիոս սրբազանին դժբաղդ մահուանէն վերջի եղած ձայները հաշուի չենք դներ, որովհետեւ ոչ թէ ապօրինաւոր են կամ անիրաւ, այլ ինդրոյն առարկան մէջ տեղէն ցաւալի կերպով վերցուելէն ետքը եղած են, հետեւարար ապագայի պատմաբաններու միայն լոյս կուտան եւ արդի ժամանակին համար գործնական արդիւնք մը յառաջ չէին կրնար բերել բնականաբար)։

Այս երկու խնդրոյն ալ հիմը եւ սկզբունքը մի եւ նոյնն էին, այսինքն ԷՐԷՓՈԽԱՆՈՒԹԻՒՆ քուէով ընտրուած պատրիարքը ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԸ հրաժարեցնել ուզեց։ Եթէ պատրիարքաց անունները եւ ժողովուրդին հրաժարեցնել ուզելու առիթ տուող պարագաները մէջ տեղէն վերցնենք, մի եւ նոյն ըսկզբունքը ակն յայտնի երկուքին մէջ ալ կը տեսնուի։

Այս երկու խնդրոյն մէջ ալ ազգին գործադիր իշխանութիւնը (ուրկից ընտրուած բլլայ թող բլլայ, բաւական է որ՝ պատրիարքարանի մէջ նստած կը գործէ ու ազգը իր լուութեամբը ընդունած է) օրինաւորութեան հրաւէր կարդաց ժողովրդին։

1869 էն 'ի վեր երկու տեսակ նոր օրէնքներ դրուած չբլլալը ամէն մարդ գիտէ, եւ որովհետեւ տեղապահի ընտրութիւնն ալ արդի սահմանադրութեան ոգւով կատարուեցաւ, կը հետեւի որ ասկից առաջ հրաւէր կարդացուած օրինաւորութիւնը՝ արդի սահմանադրութեան օրինաւորութիւնն էր։

Եթէ սահմանադրութեան նայինք Պօղոս պատրիարքը պէտք էր 'ի պաշտօնէ ամբաստանուիլ, յատկապէս քննուիլ, եւ երեսփոխանական ժողովոյ քուէովը հրաժարուիլ; իսկ այնպէս չեղաւ, եւ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԸ ԸԼԼԱՆԸ ազգին ԷՆՈՒԷԼԻՆԸ արձակել պէտք է ըլլայ ըսող օրէնքին ոգւոյն միայն նայուելով պատրիարքը իր աթոռէն վար իջաւ։

Ա՛ն ատեն ժողովուրդին կամքը երեսփոխանաց կամքէն վեր բռնուեցաւ եւ մէկուն չինածը միւսը լուծեց։

Իսկ այս անգամ երբ ժողովուրդին մէկ մասը 1869 յունվարի մէջերը օրինաւորութեան անուամբ պատրիարք հրաժարեցնելու մասին ստացած իրաւունքը գործադրել ուզեց, օրինաւորութեան անուամբ՝ ապօրինաւորութիւն դատուեցաւ ժողովուրդին մի եւ նոյն ձայնը։

Եթէ ժողովուրդը պատրիարք հրաժարեցընելու ձայն չունի բան օրինի, պէտք էր չը գործադրուէր անոր այս ձայնը Պօղոս սրբազանի վրայ, իսկ եթէ ունի պէտք էր նաեւ ունենալ Գէր. Իգնատիոս սրբազանի վրայ։

Մեր արդի Սահմանադրութիւնը ասանկ ձայն մը չի տար ժողովրդին, բայց եւ այնպէս երեսփոխանական ժողովոյ որոշումն ալ վերջնական չի հրատարակէր։

Պատրիարք եղող անձը ազգային եկեղեցւոյն եւ ազգին ներկայացուցիչն է. ուստի եւ բնական է որ՝ ազգային եկեղեցւոյն եւ քաղաքական օրինաց տրամադրութեամբը ընտրուի այն։ Սահմանադրութիւնը ինչպէս գիտենք եկեղեցական օրինագիրք մը չէ այլ ազգային աշխարհական օրինագիրք մը։

Մեր եկեղեցւոյ ոգին բոլորովին ժողովրդական է, որ եւ է տիրապետ անոր մէջ չը կրնար անանիլ եւ կամ ազգեցութիւն բաներցնել, իսկ երեսփոխանութիւնը ինչպէս շարաթ օր ըսինք, տիրապետական է, միայն ասի կազմակերպել ու ասոր թիւը շատցընելը բաւական սեպելը, տիրապետներ կամ միապետներ աւելցնել ըսել է. աւելցուր, ատոր բան մը չենք ըսեր, բայց գործնական կերպով պիտի ըսե՞ս թէ «Պատրիարքի ընտրութեան մէջ ձայն կամ կամք չունիմ –եթէ պիտի ըսես այս խօսքը, առանց սպասելու, որչափ ուժ ունիս, բանեցուր որ՝ քու տիրապետդ գոնէ բարի եւ վստահելի անձ մ'ըլլայ, բայց գիտցիր որ՝ եթէ Աղթամարայ խաչատուրը եւ կամ Սիսի Նի կողոսն ալ Պատրիարք ընտրեն. ատոնք ձայն չի պիտի հանեն եւ ըստ քու Նոր 'ի Նարոյ գրկած դրութեանդ, ամենեւին ձայն հանելու իրաւունք չի պիտի ունենան. – կընդունի՞ս դու այս պայմանը եւ կամ եթէ ընդունիմ ալ ըսես ով կը հաւատայ որ՝ գործնական կերպով պիտի ընդունիս ու լռես։

Արդ յայտնի է որ՝ գուշակուած անտեղութ ան դէմն առնելու համար ձեռք առնուած այս միջոցը գրական կերպով դարման չէ, այլ սոսկ հաւանակութիւն մ'է որ՝ ազգէն նոր ընտրելիք բարի եւ վստահելի երեսփոխանները ազգին ուղած պաշտօնեայն ընտրեն, իսկ եթէ այս վստահութիւնը խաբուի եւ կամ այնպիսի մէկն ընտրեն որ՝ ազգին չուզածն բլլայ, ինչ պիտի ընենք – այնպիսի ցոյցերո՞ւ պիտի դիմենք որ Տէրութեան առջեւ ապստամբութիւն, եւ ազգին առջեւ ապօրինաւորութիւն սեպուի. այս խելացի ճամբայ չբլլալէն զատ վտանգաւոր ալ է։

Ուստի մեր կարծիքն այն է թէ՝ ազգը կանխաւ ընտրելիներ ցուցնելէն վերջը կամ չիցուցած թող երեսփոխանութիւնը զով կուզէ ընտրէ. կը տեսնենք արդիւնքը եւ եթէ գիտենք այդ արդիւնքն եղող անձին վրայ այնպիսի պակասութիւն մը որ՝ ազգին վնասակար է եւ անոր պատրիարքական արժանաւորութիւնը կրնայ ջրել, այն ատեն ինչպէս որ Պօղոս պատրիարքի հրաժարելուն մասին ժողովրդին ձայնն օրինաւոր էր, մի եւ նոյն օրինաւորութեամբ կը դիմեմք՝ խառն ժողովոյն, փաստերնիս եւ գիտցածնիս կրսենք եւ խառն ժողովը կամ ատոնք ընդունելով ընտրեալին հրաժարականը կառնէ եւ կամ խնդիրը ընդհանուր ժողովին առջեւ կրդնէ որ՝ օրինաւոր վիճաբանութեամբ խնդիրը քննուի։ Ոչ երեսփոխանները իրաւունք ունին «մեք ընտրեցինք, ալ մեր ընտրութիւնը ետ չենք առներ» ըսելու եւ ոչ ալ ժողովուրդը իրաւունք ունի «չեմ ուզեր այս ընտրելին ինձ պատրիարք, ինչո՞ւ – վասն զի չեմ ՈՒԷԼ» ըսելու։ Աշխարհիս տիրողը փաստն է, որ օրինաւորութեանց օրինաւորութիւնն է։ Ջելլենք այս ընդհանուր սահմանէն դուրս, եթէ կուզենք ընդհանուր օրինաւորութիւնը։

Իսկ երեսփոխանութիւնը չամբողջանայ արդեօք – այո՛, պէտք է ամբողջանայ բայց ինչ բանի համար – Սահմանադրութեան վերաքննութեանը համար, որն որ վերջէն կը բացատրենք։ Ս.

Հայերը կը դիտեն

Հայը ոչ միաբանին կըսէին մեր որդդայութեանը։ Ա.յս զրպարտութիւն է։ Ի՞նչպէս չեն միաբանիր, ինչ որ կրնան ընել, ինչ որ ձեռքերնէն կուգայ գործել, անոր մէջ կը միաբանին։ Հինգ հոգի միայն այն ատեն կրնան միաբանիլ գործ մը կամ արհեստ մը բանելու համար, երբ որ անոնց ամեն մէկուն խելքը կը հասնի կամ կրնայ ընել այն գործը, թէ որ այս հինգը ընել գիտցած գործերնուն համար միաբանին, եւ խելքերնին չհասած գործերնուն համար բան մը չընեն, կը վայելէ՞ զանոնք անմիաբանկոչել, ո՛չ։

Ա.րդ Հայոց համար այս անմիաբանութեան ամբաստանութիւնը ճշմարիտ ըլլալու համար կըմնայ քննել թէ անոնց ձեռքէն ի՞նչ կուգայ, ու դիտել թէ այս ձեռքերնէն եկած իրերուն մէջ չե՞ն միաբանիր կամ միաբանած չե՞ն մի։ Շինել, կազմել, չիտկել, եւ այլն, ասոնք ձեռքերնէն չգար, ուստի ի՞նչպէս միաբանին։ Իսկ քակել, խանգարել, աւրել, կործանել, եւ այլն, եւ այլն. նայէ՛ ասոնք ձեռքերնէն կուգայ. խելքերնին ասոնց կը հասնի, ուստի ասոնց մէջ թէ որ չմիաբանեցան, ան ատեն յիշեալ ամբաստանութիւնը ճշմարիտ կըլլայ։ Հիմա ո՞ր Հայ կայ որ քանի քանի օրինակներ չկրնար ցոյց տալ, որ այս իրենց կրցած բաներուն մէջ միաբանած են։ Քեզի դեռ առջեւնիս եղած նոր օրինակ մը, որ այս օրերս տեղի կունենայ։ Մանղումէդ մէկ արդիւնք մըն է, որ մէկ անձի մը բազում աշխատութեամբը եւ զոհողութեամբը այս աստիճանի հասած ազգային լրագիր մը եղած է։ Ասոր նման լրագիր մը հաստատել. ասիրենց ձեռքէն չգար. ուստի ասոր միաբանիլ չեն կրնար ընել, եւ ձեռքերնէն չեկած բանի մը համար՞ալ իրաւունք չունինք միաբանութիւն պահանջել։ Իսկ անիկա կործանելու գալով՝ ասիրենց ձեռքերնէն կուգայ։

Հիմա տե՛ս, այս ընելու համար թէ որ իրենց գործ բացուի, չե՞ն միաբաներ։ Ինչպէս որ կը դիտենք թէ այս օրերս լրագիրք, թաղականք եւ ուրիշ շատեր սիրով միաբանած են այս գործին։ Ուրիշ օրինակ մ'ալ ունինք առջեւնիս՝ Հայոց անմիաբանութեան զրպարտութիւնը չրելու։ Պէշիկթաշի դպրոցը որ բազում դժուարութիւններով բաւական կարգի կանոնի դրուած էր։ Արդ ասանկ դպրոց մը կազմել ու պատրաստել, ասիրենց ձեռքէն չգար որ ասոր միաբանին. իսկ աւրել եւ խանգարել, ասոր խելքերնին կը հասնի։ Տես միթէ չմիաբանեցա՞ն այս ձեռքերնի՞ն եկածը կատարելու։ Քանի՞ քանի ասոնց նման օրինակներ կրնանք գտնել քիչ մը մտքերնիս շրջեցնելով։ Դեռ մեր ատեններս ազգային մէկ հատիկ Հիւանդանոցը աւրելու չմիաբանեցա՞ն մի, ու երեսփոխաններն ալ յետոյ գոհունակութեան քուէ տալով անոնք ալ չմիաբանեցա՞ն մի։ Ասոնք չե՞ն ապացուցաներ թէ հայը կը միաբանին ինչ որ իրենց ձեռքեն կուգայ ընել։ Կը միաբանին, երբ որ առաջինին քակելու գործ բացուի։ Ուրեմն Հայոց յատկութիւնը չէ չմիաբանիլ, անմիաբանութեան կարծիքն սխալ է։

Թէ որ Հայք բարիք ընել, շինել, կազմել, եւն դիտնան, ասոր ալ կը միաբանին. այս մասին ալ կը բանեցնեն իրենց միաբանութիւնը։ Ուստի յաւէտ շինել, հաստատել, կազմել, բարիք ընել սովրեցընելու է անոնց, քան թէ միաբանիլ։ Ցայտնի է որ միաբանիլը ինքնին օրհնութիւն մը չէ. Մանուկ աւազակապետի ընկերութիւնն ալ կը միաբանէր. սակայն պատուհաս մըն էր առաս միաբանութիւնը. երանի՛ թէ չը-միաբանէր, որ յայնժամ չէր կրնար այնքան վնասներ հասցընել գիւղացւոց։

* * *

Աստ-բազար 20 օգոստ. 1869

. . . Միւէլիֆ.

Էրմէնի զազէթայարբնտան Փ-ՆՂ նամ զազէթանէն 395 նիւմէրօսունատ եազըլարդընա կէօրէ, Աստ-բազարը միֆթիսի վէ էհալիսի միյանընտա պուլունան տավատան տօյայը, էհալի թարաֆընտան էֆէնտիի միւմայիէյէին էսրիւնէ գաստիթմէք նիյէթիյլէ, կիւյա կիձէ խանէսին. սէրահ սաթրմրշ իսիշ. շիւրհէսիզ պուեսանը եազան մաւ խպիր միւ ֆթիէֆէնտինին բէք սօսթու օլմայընարը գիրա միւֆթի էֆէնտի թարաֆընտան պու վէլվէլէ մէյտանա չրգարբլորգտա, էհալի գապուլ իթմէյիպ, մահէլի մէգքիւր հիւբիւ մաթընտան թահգրգ իտիլմէսինի խրթիտա իթմիշ, վէ հիւբիւ մաթ թարաֆընտան տօղրուեու զահիրէ չրգարմագ իչին, միւ ֆթի էֆէնտիյէ սիւալինտէ, ասլա չիրհէմ վէ տավամ եօգ տուրտէ. տիքտէն սօնրա, իրմիտէ եօլճու օլմուշ տուր. իմոի Փ-ՆՂտա եազըլան շու հավատիսին ն՝. մէրքէզտէ օլմասընդն անյաշըլմասը նիյէթիյէ շու աթիտէքի թահսիլատը պէեան իտէրիզ։

Սաքին օլսուզտուզ Աստ-բազարը գազասը միւֆթիսի Մալաթիալը Մահմուտ էֆէնտի օլուպ, հագգընտա էհալի ճիւմլէթէն միւֆթիի միւմայիէյէին հարաքեաթը նամէրզիէսիտէն պահսիլէ, մագամը ուլայի Ինազրէթի ֆէթվա-

փէնահիյէ պիր գըթա իսթիտա ի ումու-
մի թագտիմ իթմէյէրի իւզերինէ , սու-
ըէթի սէհիյէտ իճլայի իճապը կէօրիւ-
մէքտէ իքէն , ի լիտո ըիւսուլմաթ մի-
տիրի Ա.թրգ պէյ շու մատատէյի խապէր
աղարագ , տէրագապ լաղվինէ սայ իթմիշ
տիր . զերա պունատան մուդատտէմ մէ-
մուրիյէթինին խարիճինտէ օլարագ , իս-
թինթագ մէմուրու կիպի , Ատա-բազա-
ըընա կիտէրէք , սայիր մէմուրին իլէ պէ-
բապէր , քէնտի գալէմի իլէ էհալիտէն
պազը քիմսէյէրի իզաճ իթտիկի կիպի ,
պու տէֆա տախի հէր նասըլ իսէ , սա-
պըգ Իզմիտնայիպի Ֆազելէթու Ապտիլ
Գատիր էֆէնտիի իզֆալ իլէ , ճանիպի
հազրէթի մէյշէխէթրէնահիյէ ինհա իթ-
տիրտիկինտէն , քէյֆիյէթ թահգըգա հէ-
վալէ պուլուլմուշ տուր . Ֆիւրսիի Լի-
վատա թահգըգա մէմուրէն ազիմէթ ի-
տէն թէմեիզ հուգուգ մէճլիսի սապգ
պաշ քէաթիպի Ֆիւթուվվէթլու Մէհ-
մէտ պէյ քէմալի իլէ թահգըգ իթմիշ ,
թըպգը էհալիսին պէեանը իւզրէ , սուլի
հալի զահիրէ ըըդմըշ , վէ քէյֆիյէթ պա
մազպաթա մէմուրու միմայիլէհ թէս-
լիմ օլունտուգտա , միւֆթիի միմայի-
լէյհ քէնտույէ զարար իսապէթ իտէճէ-
կինի անլատրը անտէ , օլ կիճէ սաաթ ալ-
թը բատտէյերինտէ , էհալիտէն պանա
թիւ Ֆէնկ աթուրլար տէրէք պիր վէլվէլէ
ըզդարմըշ տըր . թահգըգընա թայեին
պույուրան մէմուրու միմայիլէյհ , վէ
մէճլիսի պէլտէ պիրճիմէ մուայէնէ վէ
թահարրի իլէմիշլէր իսէ տէ , խարիճտէն
պիր զաթըն կէլիպ շու կէօնա ֆիյլի նա
սէզաեա ճէսարէթ իյլէմէսի անլաշըլամա-
մըշ , վէ անճագ միւֆթիի միմայիլէյհին
ճէպա նէ՞ եօլտա թախլիսի կէրիպան
իտէպիլճէկի էմիյէսինտէն , մէզքիւր
սանիայը էֆէնտիի իզ եար իլէ իճրա իթտիկի ա-
շիքեար օլմուշ տուր . զերա , էհալի օլ
կէօնա շիքեսթի նամուս իտէճէք շէյի գա-
պուլ իթմէկ . հէր հալտէ պունու իտ-
տաա իտէճէքլերինտէ պի իշիթիպահ տըր .
վէ հաթթա խուսուսու մէզպուր հագ-
գընտա իսթիտա , վէ պա մազպաթա
քիւրսիի լեվայէ պէեան իյէմիշլէր տիր .

. . . Էֆէնտի , իշ պու մէքթուպու-
մուզու պիթարաֆլըգ մէպտէսի իլէ ճէ-
բիտէյի միւթէպէրինիլէն , եագը օլան
նիմէրօլարընտան պիրինէ տէրճ իյլէմէ-
նիզի նիեազ վէ արզու իտէրիզ .

Գալենտէր	Ատա-բազարը մէճլիսի
Նո՞ւ էֆենտի	Պէյ՝ տիյէ ըէյիսի
(Մեհմէ՞ը)	Հո՞ճ Մ՞ստ էֆենտի
	(Մեհմէ՞ը)

Էհալի թարաֆընտան զուհուրա կէլ-
միշ օլան շու նամուս տույդուսու , տօղ-
ըուսու զեեատէսիյլէ մէտհ ու սէնաեա
շանան տըր , քիա՞նչի հէր եէրտէ հէր
քէս քէնտի նամուսու հրֆզ ու վիգայէ-
սինէ չալըշմագլըգը էօյրէնսէտէ , թէհի
եէրտէ վազիֆէսինի էօթէբինին պէրիքի-
նին իւզերինէ ախմագլրգտան վազ կէչսէ .

1869 օգոստոս 12 , Իզմիր .

. . . Միւէյեիֆ .

Մանզումէնիզին 987ինճի նիւսխէսին-
տէ , Իզմիտտէ վուգու պուլան պիր աշար
միւզայիտէսինի Ֆէսատ գարըշարդընը
եազմըշ իսինիզ .

Իմանի , մէզքիւր պէնա հագգընտա
պազը իսթար ճայիզ կէօրիւրիւմ .

Կէրչի Ա.բրի բաշա հազրէթլէրի թէշ-
ըիֆինտէն պէրու , մէմէքէթիմիզտէ ա-
սայիշի ամմէյէ սայ՝ու իգտամ օլունմագ-
տա իտուկին իգդար իտէրիմ լաքին , մէզ-
քիւր աշար մատատէսինտէ պազը եանլըշ-
լըգ օլմասընընտա ինքեար իտէմէմ .

Վազտա իտարէ մէճլիսի ազալարը ,
նիզամաթ ահքեամընճա , աշար իսթի-
զամ իտէմէկլէր , լաքին մէճլիսի թիճա-
ըէթ վէ մէճլիսի Տաավի ազալարը օլ պազ-
տէ մէհզուն տուրար .

Պէնիմ իյլէտիկիմ թահգըգաթա կէօ-
րէ , մէզքիւր միւզայէտէ էօյլէ պիր
Ֆէսատ վազը օլմամըշ տըր . չէօյլէ քի ,
աշարը մէզպուրէնին սան միւզայէտէսին-
տէ թէգարլիւր իտէն 3,330,000 զուրուշ
պէտէլի , իսթանպօլու Սարգիս էֆէնտի
իւզերինտէ գալըպ , վէ տիկէր միւլթէ-
զիմէր իսէ , մէճլիսի իտարէտէ քէֆի եէտ
իյլէտիքլերինտէն , թիճարէթ մէճլիսի ըէ-
սիսի Իսմայիլ պէյ թարաֆընտան 2,500
զուրուշ տահա գամմ իտիրմիշ , վէ օլ կիճ
գարար վերիլմէտիկինտէն ֆէրտասը կիւ-
նիւնէ թէրք օլունմուշ , վէ ֆէրտասը
կիւնիւ վիլայէթտէ պուլունան տիկէր
միւլթէզիմէր տախի քէֆի եէտ իյլէտիք-
լերինտէն , թապիեաթիյլէ Իսմայիլ պէյ
իւզերինէ գալմըշ տըր . Վէ պունուն իւ-
զերինէ , միւլթէզիմէրտէն պիրիսի օլան
Մէրճանճը օղլու Կարապետ աղա նամ
քիմէնէ կէճէլէյին , միւթէաարրըֆ փա-
շա հազրէթլերինէ կիտէրէք , աշարընն մի-
րի միւմայիլէյհ իւ հտէսինտէ գալմասընա
մէպնի , պիր մըգտար տահա զամմ իտե-
ճէ ինի պէեանլա պէրապէր , Սարգիս է-
ֆէնտի իլէ միւեանէլերինտէ թանզիմ օ-
լունմուշ օլան սէնէտի տախի իպրազ իյ-
լէմիշ , վէ ֆէրտասը կիւնիւ մէզքիւր
Մէրճանճը օղլու , հագգը սիւքիւթ օլա-
ըաղ , քէնտիսինէ պիր մըգտար լերա վէ-
րիլմիկի հալտէ , միւտաթէլէ իթմէյէճէ-
կինի , վէ զամմա տախի չըզըմատաճա-
ղընը միրի միւմայիլէյհէ խապէր վերմիշ
իսէ տէ , միրի միւմայիլէյհ պունլարը գա-
պուլ իթմէտիկինտէն , հիքիւմէթէ միւ-
բաճաաթլա աշարը մէզպուրուն պէտէ-
լինի տէօրթ եիւք դուրուշ տահա տրթ-
ըրմըշ վէ պատէհու չարշըտա , պազարտա
ալէմ միւվաճէհէսինտէ , էկէր իսմա-
իլ պէյ քէնտիսինէ էլլի ատէտ լերա վէր-
միշ օլսա , զամմ իթմէք տէյիլ , լեանէն
պիլէ պիր շէյ ալմաեաճաղընը սէզյէմիշ
տիր . Իշթէ պունատան աշիքեար անլաշը-
ըը քի , միրի միւմայիլէյհ ասլա խազի-
նէյի ճէլիլէնին խասարընը իսթէմէյիպ
ֆազաթ սիզէ հավատիս եազան մուխ-
պիրինիզ դարազքեարանէ սուրէթտէ
եանլըշ եազմըշ օլմալըտըր . Վէ պունատան
շու անլաշըլմագտա տըրքի , էկէր Մէր-
ճանճը օղլունա էլլի լերա վերիլմիշ օլսա
իսիրմիշ , թապիսթէյլէ եչէ ֆէսատ գարըշ-
մամըշ օլաճագ իսիշ . Հաթթա մէրդուտ
մէզքիւր իսթիկամատ չէրիքլեք իլէ կիրիշ-
մէք իսթէմիշ , վէ օլ պապատէ իսրար իտ-
ըէք , պագը գ.թլարը վասրթասըլա
չալըշմըշ տըր . Հալ պու քի միրի մի-
մայիլէյհ էօյլէ չէյլերի գապուլ իթմէք
իսթէմէտիկինտէն , աշարը մէզպուրէ իւ-
թիզամընտան քէֆի եէտ իյլէմիշ տիր .
վէ մուախսէրէն Մալիյէտտէ միւլթէզիմ-
լեր միեանէսինտէ բեգապէթ հասըլ օլ-
տուզունտան , պէտէլի լաերգընտան զի-
եատէյ , եանի օթուզ եէտի եիւք պէշ
պին դուրուշա չըգմըշ իսէ տէ , սոնրա-
տան մապէյնլերինտէ վագը օլան միւդա-
յէտտէ խայլեճէ գիեան իթտիքլերինին
սէօյլենմէքտէ օլտուզու միսիլու , պու-
ըաճա գազա վէ գուրա աշարը միւլթէ-
զիմլերինին թիճարէթ իտէպիլճէքլերի-
նին մէմուրտէն պուլունմատըգը տախի
սէօյլենմէքտէ տիր .

Միրի միւմայիլէհին շօսէ եօլարընա
տայիր օլան մուհասէպէլերինի վերտիկի ,
պիր կէօնա զիմմէթի չըգմատըգը , վէ
քիմսէյէ բէնճիտ իթմէտիկիտտ ամմէյէ
մալիւմ տիր .

Միրի միւմայիլէյհ մուախսէրէն իս-
թիֆա իթմիշ , ասնրա կէյվէ գայիմագամ
լըզընա թապէին պուլրուլմուշ , օլատա
մէմուրիյէթինի կիւզէճճէ իճրա իսէրէք
էհալիյի հօշնուտ իյլէմիշ իսէ տէ , ապ
ու հավասրյա իմմիզաճ իտէմէտիկին-
տէն իսթիֆա իյլէմիշ , վէ պունուն իւ-
զերինէ բիյասէթի մէզպուրէ իւհտէսինէ
իհալէ օլունմուշ , վէ մէմուրիյէթի ճէ-
տիտէսինտէ տախի հիսանի հալի միւշա-
հէտտէ իտիրմիշ տիր վէ իտիրմէքտէ տիր .

Դէքէոր Սամուէլեան

Գիրեմ քիմսէյէ ղարազըմըզ օլմատը-
ղընատան , պիթարաֆլըղա բիյայէթէն պու-
մէքթուպու տախի տէրճ իթտիքալէն
սոնրա , շու հիսանիւ շէհատէթին թաստ-
իդ գըլընմասընա տախի արզուքէշ պու-
լունտուզումուզու պէեան իտէրիզ .

ԻԼԱՆՍԹ

ՎԷԼԻՉ ՎԷ ԴՈՒՄ · ԷՃԶԱԽԱՆԷՍԻ
ԳԱԼԱԹԱՏԱ ԵԻԻԹՍԷՖ ԳԱԼՏԸՐՄՏԱ Ն.68

Մ· Վէլիչ վէ գում · քէնտի պիր չօգ
միւլթէրիւէրինի խօշնուտ իթմէք մագ-
սէտի իլէ վէ պու կիւնէ գատար էհալի
թարաֆընտան ալէյհիլերինտէ իպրազ օ-
լունան էմնիյէթէ մուգապէլէ օլմագ
իւզրէ . քէնտի մաղազալարընտա եվրո-
պատան հէնուզ եէնի կէլմիշ վէ թազէ
էֆզալար իսթիմալ իթմէք իչին հէր նէ-
վի ֆէտաքեարլրզը էսիրկէմմիյէր տիր .

ԳԵՂԵՑԻԿՆ ԱՐԱՑ

ԴԻՊՑԱԶՆԵՐԳՈՒԹԻՒՆ

Ի ՆԵԱՆԱՑ Մ. ՇԻՇՄԱՆԵԱՆԷ

Մոյն գործը 12 դրուագի բաժնուած
ըլլալով ամէն ամսոյ 15ին պիտի հրա-
տարակուի դրուագ առ դրուագ՝ սրոյ
համար մէկ տարուոյ ա՛ւելորութեամբ ,
սկսեալ ի15է օգոստոսի 1869 · մինչեւ ի15
օգոստ · ի 1870 , բաժանորդագրութիւն
մի բացուած է ի գին 30 դուրուշ կան-
խիկ վճարելի եւ բաժանորդագրութեան
տեղին է Ղալատիա սուրբ Լուսաւորիչ
եկեղեց՝ այն դիմացը Մի հէնտիսեան տը-
պարանը ուր ուզողը կրնայ բաժանո-
ղիկ ամէն հինգշաբթի եւ շաբաթ օրե-
րը կէս օրէն վերջը ·

Սոյն դրուագները զատ զատ ալ կը-
ծախուին Պօլիս Ջիւմպիւլիւ խանի քով
8 · Գաֆֆաֆեանի գրատունը եւ արգէն
Ա · Դրուագը ելած է , գինն է 3 զուրուշ ·

ՐՈՊԵՐԴԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ Ի ՊԷՊԷՔ

Այս վարժարանին եօթներորդ տարին
սեպտեմբեր 3/15ին կրկսի · Ուսանողք պի-
տի ընդունուին յիշեալ թուականին թէ՛ վար-
ժարանին վերաբերեալ բարձրագոյն դիտու-
թեանց եւ թէ նախապատրաստական ուս-
մանց դասերուն ·

Այս վարժարանը կատարեալ Անգղիա-
կան դաստիարակութեան համար Անգղիոյ
եւ Ամերիկայի վարժարանաց ունեցած բոլոր
միջոցներն ունի · Հոս կատարեալ կերպով
կը սորվին աշակերտք նաեւ հին եւ նոր Հա-
յերէն , Դաղիերէն եւ Ցաճկերէն լեզուները
նշանաւոր ուսուցիչներէ · Անոնք որ վար-
ժարանի վերաբերեալ բոլոր ուսմունքները
սորվիլ չեն ուզեր՝ պատեհութիւն կունե-
նան վաճառականութեան վերաբերեալ ուս-
մանց , մանաւանդ առմարակալութեան ար-
ուեստին մէջ կրթուելու ·

Աշակերտաց մեծ խնամք եւ հոգ կը տար-
ուի , եւ վարժարանին մասնաւոր նպատա-
կըն է անոնց բարձր ատիճանի բարոյական
եւ մտաւոր դաստիարակութիւն մը տալ ·
Յատկապէս ուշադրութիւն կ'ըլլայ միշտ ա-
շակերտաց առողջութեանը ·

Վարժարանին տարեկան գինն է 44 լի-
րա , որուն կէսը՝ կանխիկ , մնացածն ալ
վեց ամիս ետքը պիտի հատուցուի · Օրական
աշակերտաց համար՝ տարին 10 լիրա պիտի
վճարուի · Մ· Համլէն Ցնօրէն ·

ՏՕՔԹՈՐ ՍԹԷԿԼԷՆ

Իմգա սահիպլէրի , Մ · Ֆոպ վէ Շեր-
քէթ , մաքինա մարիֆէթի իլէ վէ Պէյ-
քոզ սույու իլէ օլտուզու հալտէ պուզ
եավմատտա օլտուզլարընը իսթանպօլ է-
հալիսինէ պիլարիրիկ · Պուզլէն ումմ-
մէն խանէլերտէ իսթիմալ օլունտուզու
վէ խասթալարա իյաճ մագամնտա վերիլ-
տիկի պիր մէվսիմտէ մաքինա իլէ եարբան
պուզուն մէնֆասթլարը իւզերինէ ու-
զուն ուզատը սէօյլէմէք իսթէմէյիպ ·
մաքինա իլէ եարբան պուզ խալիս վէ
չէ ֆֆաֆ (թափանցիկ) օլտուզունան ,
օվալարտան թօրլանան վէ էքսէր տէ ֆա-
բրիսմահալէ հըֆս օլունան թապիի պուզ-
տան էյի տիր ·

Մաքինա իլէ չըգարարըմըզ պուզ ,
Պէյ օղլունտա Գալաթա սէրայը դարշը-
սընտա նոմէրօ 6 , Քիրէճ գարուսունտա
նոմէրօ 31 , Գալաթատա Ֆ՝բրէճիէ
սոգաղընտա նոմէրօ 298 , իսթանպօլ
Պահճէ գարուսունտա նոմէրօ 3 տիւ-
քեանլարտա օգկասը 40ար փարայա տա-
թըրմագտա տըր · Ֆոպ Էֆ Շերքէթ

ՍԱՀԻՊ ԴԱՋԷԹԱ
ԿԱՐԱՊԵՏ Ց · ՓԱՆՈՍԻԱՆ

ԼԷՎԱՆԹ ՀԷՐԱԼՏՐՆ ԹԱՊԻԱ ՆԷՍԻՆՏԷ
ՓԷՏ ՕՂԼՈՒՆՑԱ ՏՕՂՐՈՒ ԽՕԼՑԱ , ՅՈԹՕԿՐԱՅԱԳՈՒԼԱՀ
ՊՈՐԱՅԷՐԼԷՐ ԳԱԲԵՔՍԸՆՑԱ ՆԻՄԷՐՈ 467 .

ՍԻՐՕ

ՏԸ ՔԻՆՔԻՆԱ—ՖԷՐԻԻԺԻՆԷՕ

ՑԸ ԿՐԻՄՕ ՎԷ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Փոքր-ոք Բրեն Ն-ըսլեն Ֆէնոգլէրինին էճառը

Մէզքիւր մուալիճէ թէմիզ վէ լաթիֆ պիր հալտէ օլտուզու թագտիրտէ , կէրէք քինքինա , կէրէք չէլիք , վէ կէրէք գանը թէչքիլ իյլէյէն մատտէլէրէ չամիլ պուլունմագտա օլմալին , լէհճէ պօզուգլուգլարը , վէ կէնճ գըզլարրն վիճուտճա իւտէ կէլմէլէրի , վէ վիճուտճա զայպ օլան հալլէրին եինէ եէրինի կէլմէսի իչին ֆարիսին էն մէշնուր հէքիմլերի գապուլ իթմիշլեր տիր · Դատրնլարրն գան զայիֆլիյինտէն նաչի միպթէլա օլտուգլարը մտէ աղրըլարրնը չափուգ սուրէթաէ տէֆ իտիպ , վէ հայիզլերինի նիզամընա վազ իտէր , վէ զաեիֆ միզամ , վէ սրրաճալը չօճուգլարա չօք իյի եարար · Նիհայէթ չօգ չալըշմազլըգտան , խասթալըգտան , ուզուն միւտաէթ սիրէն վէ չօգ զանմէթ վերէն իւզկիւնլիւքտէն գանլարընտա զայիֆլիք հասըլ օլմուշ օլան հէր սընքֆ քէսան իչին բէք միւնասիպ օլուզ , միտէյի աշար վէ թաամը հազմ իթտիրիր ·

Պուլունուր Խաթանպօլտա Մ· Վէլիչ վէ գումբ · վէ Մ· Կանզիւք պիրատէրլէր , վէ Մ· Տէլլա Սուտա վէ Մ· Յաննի էճզախանէլէրինտէ ·

Փոքր-ոք հեէմլէթ ոգոգէմասը Բարոֆընտան Բոնոքի Գէլբմէզ օլան

ՊԻԻՍՄՕՆ ՊԻԻԷՆԻՆ

ԻՕՏԻԻՐ ՏԸ ՖԷՐ ԻԼԷ ՄԱՆԵԱՆԷԶ ՀԱՊԼԱՐԸ

Փոքր-ոք հեէմլէթ ոգոգէմասը Բարոֆընտան ըոնոքը Դ-ոէեոֆոք ասեբմըզ Եշընը ·

Սրրաճայա տայիր իլէթլէր իչին իսթիմալ օլունմագտա օլան մուալիճէլէրին թէէսսիրլէրինին տայիմա բէք աղրը օլմասը , վէ ատի չէլիք թէրթիպաթընճա էքսէրեա կիւճլիւք պուլունմասը տէրքեար օլմաղին , Պրիսսէլի Հաննօն վէ Լիոնլու Պէրզէլիիս վէ Բէթրէքէն վէ Փարիսի Թրուսսօ նաման մուալիմլէրին տիգգաթլարընտան , պու խուսուստա մալիմ օլան գուսուրուն սէպէպի պաչգա չէյ օլմաերպ , իլլա տայիմա չէլիք իլէ պիրլիքտէ պուլունմասը լազմ կէլէն մանեանէղին գանտա պուլունմամասը օլտուղու անլաշըլմըշ տըր · Վէ իշթէ մէզքիւր հապլար , կէրէք հէքիմլիք Ագատէմեասը վէ կէրէք պէօյուք ա-լիմլէր թարաֆընտան թանին գըլընմըշ տըր · Մէզքիւր հապլարրն մէնֆաաթ-լարը լէհճէ պօզուգլուղու , միտէ աղրըսը , գան զայիֆլիի , վէ հայիզ նիզամ-սըզլըղը իչինտէ իսթիմալինտէ տայիմաճ կէօրիւլմիւշ վէ թաատիգ գըլընմըշ օլ-տուղունատան , օլ եօլտա իլէթլէր իչին ատի իօտիւր հապլարընա իւսթիւն թութուլա ճայիզ տիր ·

Պունլար Տէր սաատէթտէ Մ Վէլիչ վէ գումբ · վէ Կանզիւք պիրատէրլէր , վէ Տէլլա Սուտա , վէ Մ· Յաննի էճզախանէլէրինտէ սաթրլմագտա տըր ·